



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA  
VA MAKTAB  
TA'LIMI VAZIRLIGI

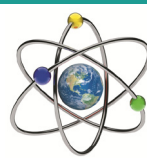


No9  
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

# M AKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 936 sahifa,  
2-sentyabr, 2025-yil.

## **BOSH MUHARRIR:**

**Karimova E'zoza Gapirjanovna** – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

## **BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:**

**Ibragimova Gulsanam Ne'matovna** – Pedagogika fanlari doktori, professor

## **TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI**

**Ibragimov X.I.** – pedagogika fanlari doktori, akademik  
**Shoumarov G'.B.** – psixologiya fanlari doktori, akademik  
**Qirg'izboyev A.K.** – Tarix fanlari doktori, professor  
**Jamoldinova O.R.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Sharipov Sh.S.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Shermuhhammadov B.Sh.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Ma'murov B.B.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Madraximova F.R.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Kalonov M.B.** – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
**Nabiyev D.X.** – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
**Qo'ldoshev Q. M.** – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
**Ikramxanova F.I.** – filologiya fanlari doktori, professor  
**Ismagilova F.S.** – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)  
**Stoyuxina N.Yu.** – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)  
**Magauova A.S.** – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)  
**Rejep O'zyurek** – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)  
**Wookyu Cha** – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)  
**Polonnikov A.A.** – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)  
**Mizayeva F. O.** – Pedagogika fanlari doktori, dotsent  
**Baybayeva M.X.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Muxsiyeva A.T.** – pedagogika fanlari doktori, professor  
**Aliyev B.** – falsafa fanlari doktori, professor  
**G'afurov D. O.** – falsafa fanlari doktori (Phd)  
**Shomurodov R.T.** – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
**Mirzayeva F.O.** – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
**Jalilova S.X.** – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
**Bafayev M.M.** – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
**Usmonova D.I.** – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti  
**Saifnazarov I.** – falsafa fanlari doktori, professor  
**Nematov Sh.E.** – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)  
**Tillashayxova X.A.** – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
**Yuldasheva F.I.** – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
**Doniyorov S. M.** – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)  
**Yuldasheva D.B.** – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent  
**Tangriyev A. T.** – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori  
**Ashurov R. R.** – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)  
**Panjiyev M. A.** – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari  
**Xudayberganov N. A.** – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

**Muassis:** "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

**Hamkorlarimiz:** O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

#### EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

#### DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

#### EDITORIAL BOARD MEMBERS:

**Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician**

**Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician**

**Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor**

**Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor**

**Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)**

**Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)**

**Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)**

**Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)**

**Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)**

**Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)**

**Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor**

**Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)**

**Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor**

**Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor**

**Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service**

**Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor**

**Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)**

**Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor**

**Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)**

**Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor**

**Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics**

**Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology**

**Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region**

**Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun**

**Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences**

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”  
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti  
Administratsiyasi huzuridagi Axborot  
va ommaviy kommunikatsiyalar  
agentligi tomonidan **№C-5669363**  
reyestr raqami tartibi bo‘yicha  
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

# MUNDARIJA

|                                                                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Maktabgacha ta'lim tashkiloti innovatsion faoliyatini rivojlantirish jarayoni.....                                                                                         | 14  |
| <a href="#">Ibragimova Gulsanam Nematovna</a>                                                                                                                              |     |
| Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim metodikasida qo'llanilishi va o'qituvchi kompetentligiga ta'siri .....                                                         | 22  |
| <a href="#">Abduyev Sheroz</a>                                                                                                                                             |     |
| Boshlang'ich ta'limda "tabiatshunoslik" fanini raqamli platformalar orqali o'qitish metodikasini takomillashtirish: 5e modeli asosida dizayn, baholash va joriy etish..... | 25  |
| <a href="#">Ahmadaliyev Shohruh Bahromjon o'g'li</a>                                                                                                                       |     |
| Ingliz va rus leksikografiyasida o'zbek milliy taom nomlarining lingvistik tahlili .....                                                                                   | 30  |
| <a href="#">Bobojonova Zarina Rashidovna</a>                                                                                                                               |     |
| Rahbarlarda til bilish darajasi va hissiy intellekt (eq): o'zaro bog'liqlikni o'rganish .....                                                                              | 34  |
| <a href="#">Isaqlulova Baxtigul Xo'jamovna</a>                                                                                                                             |     |
| Frazeologizmlarni o'rgatishda matn asosida integratsiyalashgan dars modeli: xorijiy til o'rganuvchilar tajribasi .....                                                     | 38  |
| <a href="#">Jumayeva Sadbarg Mirolimovna</a>                                                                                                                               |     |
| O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari: rivojlangan davlatlar tajribasi tahlili .....              | 42  |
| <a href="#">Karimova Moxichehra Rixsibayevna</a>                                                                                                                           |     |
| Rus va ingliz tillarida sharqona realiyalarning leksik-semantik tasnifi .....                                                                                              | 46  |
| <a href="#">Kulmamatova Aziza Do'stmamat qizi</a>                                                                                                                          |     |
| TRIZ metodikasi asosida texnokratik bolalar bilan ishlash tizimini takomillashtirish .....                                                                                 | 50  |
| <a href="#">Orifjonova Mavludaxon Abduqaxxor qizi</a>                                                                                                                      |     |
| Raqamli ta'lim muhitida pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirish.....                                                                                                    | 53  |
| <a href="#">Raximberganova Munajat Muzaffar qizi</a>                                                                                                                       |     |
| Structure of Social Conflict and Stages of its Development .....                                                                                                           | 57  |
| <a href="#">Zaynutdinova Shahnoza Yuldashevna</a>                                                                                                                          |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatini baholash va rag'batlantirish tizimini takomillashtirish.....                                              | 60  |
| <a href="#">Abduraxmonova Nigoraxon Akramali qizi</a>                                                                                                                      |     |
| Expression of National Mental Characteristics in the Uzbek Lullaby.....                                                                                                    | 64  |
| <a href="#">Alimbayeva Shaxlo Tursunovna</a>                                                                                                                               |     |
| Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ kompetentlikni rivojlantirish tizimining pedagogik zarurati .....                      | 69  |
| <a href="#">Avazov G'oyibnazar Berdiyevich</a>                                                                                                                             |     |
| Bo'lajak tarbiyachilarda integratsiyalashgan ta'lim faoliyatini rivojlantirish orqali kommunikativ salohiyatini shakllantirish .....                                       | 72  |
| <a href="#">Baratova Yulduz Asadullayevna</a>                                                                                                                              |     |
| Umumta'lim maktablarida molekulyar fizikani o'qitishning hozirgi holati .....                                                                                              | 76  |
| <a href="#">Boymirov Sherzod Tuxtayevich, Xudoynazarova Visola Musurmonqul qizi</a>                                                                                        |     |
| Ingliz tilini o'qitishda talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini akt vositasida rivojlantirish .....                                                          | 80  |
| <a href="#">Ergasheva Sevaraxon Ravshanjon qizi</a>                                                                                                                        |     |
| Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish istiqbollari.....                                                                                 | 84  |
| <a href="#">O'rinova Feruzaxon O'ljayevna, Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi</a>                                                                                           |     |
| IIV litsey o'quvchilarining liderlik kompetensiyasini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari.....                                                                     | 90  |
| <a href="#">Gadoyeva Dildora Baxtiyorovna</a>                                                                                                                              |     |
| Improving the System of Human Resource Capacity Management in Higher Education Institutions: Evidence from Uzbekistan .....                                                | 98  |
| <a href="#">Imomov I., Umirova D.</a>                                                                                                                                      |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni mantiqiy va tanqidiy fikrlashga o'rgatishning zamonaviy usullari.....                                              | 104 |
| <a href="#">Iskandarova Munisa Bahodir qizi</a>                                                                                                                            |     |
| Tarbiyachi-pedagoglarning emotsional kompetensiyasini rivojlantirish .....                                                                                                 | 107 |
| <a href="#">Jovmirzayeva Nargiza Quvondiqovna</a>                                                                                                                          |     |





|                                                                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Maktabgacha ta'lim yoshdagi giperaktiv bolalarga ta'lim berishning pedagogik-psixologik usullari .....                                                     | 110 |
| Jo'rayeva Nargiza Toirovna, Kamalova Sarvinov                                                                                                              |     |
| Blum taksonomiyasi asosida ilmiy kompetentlikni takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari .....                                                       | 113 |
| Mustafayeva Nilufar Ulashovna                                                                                                                              |     |
| Maktabgacha yoshdagi ovoz buzulishiga ega bolalar bilan guruhli mashg'ulotlarni tashkil qilish .....                                                       | 117 |
| Umida O'tbasarova Mexmanovna, Maksudbekova Xovvajan Xamidbek qizi                                                                                          |     |
| Bolalar jamoasida do'stona munosabatlarni shakllantirishda rivojlanish markazlarida<br>loyiha asosida o'qitish texnologiyasidan foydalanish usullari ..... | 121 |
| Quronova Ismigul Xolmurod qizi                                                                                                                             |     |
| Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda innovatsion metodlar orqali<br>o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi .....              | 126 |
| Rustamova Davlatxon Toyirjon qizi                                                                                                                          |     |
| Oliy ta'limda tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishning innovatsion modellari .....                                                                          | 131 |
| Sanayeva Surayyo Bobonazarovna                                                                                                                             |     |
| "Tibbiy radiologiya" fanini o'qitishda pedagogik muloqot orqali tanqidiy operativ muloqotni<br>o'stirishning o'ziga xos xususiyatlari .....                | 139 |
| Shukurova Sevara Ilhomovna                                                                                                                                 |     |
| Improving High Jump Techniques .....                                                                                                                       | 143 |
| Tajimbetov Anvar Tengeldayevich                                                                                                                            |     |
| Filologik va ijtimoiy-siyosiy fanlarda ta'lim jarayonining innovatsion metodlari .....                                                                     | 146 |
| Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna                                                                                                                            |     |
| Понятие логического мышления и его особенности у младших школьников .....                                                                                  | 149 |
| Ахмаджонова Нозима Нодиржон кизи                                                                                                                           |     |
| Интеграция психологии, обучения английскому языку, дошкольного образования и туризма:<br>междисциплинарная модель формирующего опыта .....                 | 152 |
| Омонуллаева Дилофуза Асадулла кизи                                                                                                                         |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'yin faoliyatida ijtimoiy motivlarni shakllantirish usullari .....                                                       | 157 |
| Abduvaxobova Nodira                                                                                                                                        |     |
| Boshlang'ich ta'limda kognitiv faollikni rivojlantirishning afzalliklari .....                                                                             | 160 |
| Ismailova Nozima Umaraliyevna                                                                                                                              |     |
| Boshlang'ich sinf o'quvchilarini matnni tahlil qilishga o'rgatishda<br>zamonaviy yondashuvlarning ahamiyati .....                                          | 164 |
| Utanbayeva Dildora Abdixadirovna                                                                                                                           |     |
| Dorivor o'simliklar kursini o'qitish metodikasini takomillashtirishda keys texnologiyalaridan foydalanish ....                                             | 168 |
| Mirzaboyev Timur Bisenbay o'g'li                                                                                                                           |     |
| Oliy ta'lim talabalarida ijtimoiy-axloqiy kompetensiyani rivojlantirish: empirik tadqiqot natijalari .....                                                 | 171 |
| To'raqulov Akbar Rustam o'g'li                                                                                                                             |     |
| Gerontotexnologiya ijtimoiy-pedagogik innovatsiya sifatida .....                                                                                           | 175 |
| Temirova Muyassar Abdulkarim qizi                                                                                                                          |     |
| O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda Sharq mutafakkirlarining qarashlaridan foydalanish .....                                                      | 180 |
| Raximova Surayyo Otabek qizi                                                                                                                               |     |
| Yoshlarni kasb tanlashda ruhiy tayyorgarlik va shaxsiy qobiliyatlarni baholash .....                                                                       | 183 |
| Biysenov Temirbek Taumuratovich                                                                                                                            |     |
| Talabalarni ta'limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini<br>takomillashtirishning ahamiyati .....                                 | 188 |
| Choriyeva Surayyo Choriyevna                                                                                                                               |     |
| Differences Between Computer-Based and Paper-Based Assessment in Inclusive Education .....                                                                 | 192 |
| Davidova Sayyora Sirojiddin kizi                                                                                                                           |     |
| Raqamli muhit sharoitida ma'naviy-axloqiy tarbiya jarayonining pedagogik modeli<br>va tajriba-sinov natijalari .....                                       | 196 |
| Donayeva Nozimaxon Norbo'tayevna                                                                                                                           |     |
| Intellekt xarita yordamida o'quvchilarda "emotsional intellekt"ni rivojlantirish .....                                                                     | 201 |
| G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich                                                                                                                             |     |
| Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarda o'yin faoliyatining psixologik-pedagogik ahamiyati .....                                                  | 206 |
| Isayeva Mushtariy Alisher qizi                                                                                                                             |     |
| Umumiy o'rta ta'lim muassasalarini innovatsion yondashuv asosida boshqarishning nazariy asoslari .....                                                     | 210 |
| Mannanova Nargiza Xaydarovna                                                                                                                               |     |

|                                                                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ingliz tilini o'rgatishda ona tilidan keng foydalanishning salbiy va ijobiy jihatlari .....                                                                                             | 215 |
| <b>Masharipova Kumushoy Amin qizi</b>                                                                                                                                                   |     |
| The Relationship Between Critical Thinking and Reading Comprehension in Primary School Students .....                                                                                   | 218 |
| <b>Mavlonova Dildora Shukhrat kizi</b>                                                                                                                                                  |     |
| Tasviriy san'at mashg'ulotlarida zamonaviy metodlardan foydalanish .....                                                                                                                | 222 |
| <b>N. K. Musayeva, U. O. Ziyatova</b>                                                                                                                                                   |     |
| Singapurning ta'lim falsafasi: korporativ madaniyatni ma'naviy-ma'rifiy rivojlanish bilan integratsiyalash ...                                                                          | 226 |
| <b>Nishonov Xayrulla Xolmirzaevich</b>                                                                                                                                                  |     |
| The Anthropocentric Paradigm in Modern Linguistics: Cognitive Linguistics and<br>Linguacultural Studies in The Study of Language, Consciousness, and Culture .....                      | 230 |
| <b>Rajabova Shaxlo Shodmonovna</b>                                                                                                                                                      |     |
| Bugungi globallashuv davrida ta'lim tizimini rivojlantirish va uning sifatini oshirishda<br>nostandart yondashuvning ahamiyati .....                                                    | 234 |
| <b>Ramazonova Salomat Saidovna</b>                                                                                                                                                      |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kreativ sinflar ishini tashkil etishga tayyorlash .....                                                                                     | 238 |
| <b>Saidova Gulruh Halim qizi</b>                                                                                                                                                        |     |
| O'zbek oilalarida ota-ona va farzand munosabatlarini tashxis qilishning psixologik xususiyatlari<br>(Farg'ona vodiysi misolida) .....                                                   | 242 |
| <b>Turg'unboeva Azizaxon G'ulomovna</b>                                                                                                                                                 |     |
| Сущность и специфика развития билингвизма у детей дошкольников .....                                                                                                                    | 246 |
| <b>Истамова Нигора Азимжановна</b>                                                                                                                                                      |     |
| Zamonaviy rahbarning innovatsion boshqarish texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari .....                                                                                       | 249 |
| <b>Xakimova Dildora Mashrabjonovna</b>                                                                                                                                                  |     |
| Креативный подход к развитию лингвометодического мышления студентов-филологов .....                                                                                                     | 253 |
| <b>Ходжаниязова Айгуль Айтмуратовна</b>                                                                                                                                                 |     |
| Umumta'lim maktablarida tarbiya darslarini tashkil etish ijtimoiy zarurat sifatida .....                                                                                                | 257 |
| <b>Rashidova Gulnoza G'ulomovna</b>                                                                                                                                                     |     |
| Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati .....                                                                                        | 261 |
| <b>Xaydarov Sulaymon Amirqulovich</b>                                                                                                                                                   |     |
| Xronotop nazariyasiga tahliliy yondoshuvlar va qarashlar .....                                                                                                                          | 265 |
| <b>Avazov Vahabjon Tolibjon o'g'li</b>                                                                                                                                                  |     |
| Ko'zi ojiz bolalarning rus tili darslarida nutqiy kompetensiyasini shakllantirishning<br>psixopedagogik asoslari .....                                                                  | 268 |
| <b>Abduraximov Asror Sultonali o'g'li</b>                                                                                                                                               |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarda kasblar haqida dastlabki tasavvurlarni shakllantirishning<br>psixologik-pedagogik asoslari .....                                                         | 271 |
| <b>Adizova Nilufar Quvondiq qizi</b>                                                                                                                                                    |     |
| Zamonaviy media texnologiyalarini ta'lim jarayoniga qo'llashning zarurati .....                                                                                                         | 274 |
| <b>Alimov Asadulla Urokbayevich</b>                                                                                                                                                     |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri .....                                                                                                           | 278 |
| <b>Alimova Umida Jumaboy qizi</b>                                                                                                                                                       |     |
| Kognitiv yondashuv asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalari grammatik va diskursiv<br>kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy modeli va pedagogik texnologiyasi ..... | 282 |
| <b>Dadadjanova Feruza Muhammadyusupovna</b>                                                                                                                                             |     |
| Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarining rivojlanish tarixi va ommalashuvi .....                                                                                               | 286 |
| <b>Hojiyeva Maftuna Ulug'bekovna</b>                                                                                                                                                    |     |
| Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida raqamli resurslardan foydalanish orqali<br>adabiy kompetensiyani rivojlantirish .....                                                     | 289 |
| <b>Islomova Xafiza Azamatovna</b>                                                                                                                                                       |     |
| Ona tili o'qitish metodikasi fanidan mustaqil ta'limni tashkil etish .....                                                                                                              | 293 |
| <b>Ismadiyorova Nafisaxon Ibroximjon qizi</b>                                                                                                                                           |     |
| Axloqshunoslikning global muammolari va texnikaviy muhitning inson hayotiga ta'siri .....                                                                                               | 298 |
| <b>Kozimova Nargiza Istam qizi</b>                                                                                                                                                      |     |
| Ichki ishlar organlari xodimlarida kasbiy kompetentlikni oshirish va baholash usullarining xalqaro tahlili ....                                                                         | 303 |
| <b>Mamatqulova Sanobar Ismatillayevna, Eshmurzayev Yigitali Shokirovich, Kadirova Durdonaxon Rustamovna</b>                                                                             |     |
| Tabiiy fanlarda bilingval ta'lim va CLIL yondashuv .....                                                                                                                                | 309 |
| <b>Mannobxonova Muqaddamxon O'ktamxon qizi</b>                                                                                                                                          |     |



|                                                                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda pragmatik muammolar va ularning yechimlari .....                                                                   | 313 |
| Maxmudova Nigoraxon Boyqo'zi qizi                                                                                                                               |     |
| Poshshoxo'ja Ibn Abdurahobxo'janing "Miftoh ul-adl" asaridagi pedagogik qarashlari .....                                                                        | 317 |
| Muzaffarova Farida Muxtor qizi                                                                                                                                  |     |
| Boshlang'ich ta'lim jarayonida matn tushunishni shakllantirishda<br>germenevtik metodlarning nazariy asoslari .....                                             | 321 |
| Nazirova Shaxnoza Odinajon qizi                                                                                                                                 |     |
| Axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishda raqamli gigiyena va internet xavfsizligi.....                                                                   | 324 |
| Ramazonov Jahongir Djalolovich                                                                                                                                  |     |
| Informatika fanini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar .....                                                                                                      | 328 |
| Sadinov Otabek Vaxodirovich                                                                                                                                     |     |
| Boshlang'ich sinf o'quvchilarning ijtimoiylashuvida musiqa fanining ta'siri.....                                                                                | 332 |
| Shahobiddinova Zilola Orif qizi                                                                                                                                 |     |
| Madaniy-ijtimoiy va ta'limiy omillarning bolalarning aqliy rivojlanishiga ta'siri .....                                                                         | 335 |
| Shirinov Otabek Tuvalovich                                                                                                                                      |     |
| Tadqiqot metodi vositasida o'quvchilarda tabiiy-ilmiy savodxonlikni rivojlantirish.....                                                                         | 338 |
| Suyarov Kusharbay Tashbayevich                                                                                                                                  |     |
| Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kommunikativ kompetensiyasi va nutq madaniyati .....                                                              | 342 |
| Saipova Hilola Abduhamitovna                                                                                                                                    |     |
| "Ekologik ochiq o'yinlar" 5–7 yoshli bolalar uchun.....                                                                                                         | 346 |
| Tangirov Zoir Xo'jakulovich                                                                                                                                     |     |
| Yuqori malakali taekvondochilarni o'ziga xos genetik xususiyatlarini<br>hisobga olgan holda sport seleksiyasi .....                                             | 350 |
| Tursunaliyev Ulug'bek Shavkatjon o'g'li                                                                                                                         |     |
| Musiqa maktabi o'quvchilarida madaniy qadriyatlar va ustoz-shogird an'analarining uzluksiz rivojlanishi ..                                                      | 353 |
| Seytanov Bayrambay                                                                                                                                              |     |
| Imom Buxoriyning "Al-Jome' as-sahih" asari talabalarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni<br>shakllantirish omili sifatida .....                                    | 356 |
| Abduhalimova Nigora                                                                                                                                             |     |
| O'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishda AKT vositalaridan<br>foydalanishning metodik asoslari.....                                             | 359 |
| Abdullayeva Zarnigor Usubjon qizi                                                                                                                               |     |
| Коммуникативная компетентность и культура общения преподавателей начальных классов .....                                                                        | 364 |
| Арысланбаева Анора Бердаховна                                                                                                                                   |     |
| Проблемы методической подготовки учителей в развитие дискурсивной компетенции по<br>РКИ у учащихся уровня В1 средних общеобразовательных школ Узбекистана ..... | 366 |
| Набиева Зарнигор Муминжон кизи                                                                                                                                  |     |
| "Tarbiya" darslari orqali o'quvchilarda huquqiy savodxonlikni rivojlantirish.....                                                                               | 369 |
| Atamuradov Xasan Yuldoshevich                                                                                                                                   |     |
| Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining inklyuziv ta'limga tayyorgarligi: pedagogik va psixologik asoslari .....                                                   | 374 |
| Baxromova Guljamol Dilshodjon qizi                                                                                                                              |     |
| Tajriba metodlari orqali maktab o'quvchilarida tabiat hodisalarini<br>bashorat qilish ko'nikmalarini shakllantirish.....                                        | 378 |
| Baxtiyor Imanov, Begali Xoliqnazarov                                                                                                                            |     |
| Bo'lajak pedagoglarning tashkillashtiruvchi-boshqaruvchilik kompetentligini shakllantirishning<br>pedagogik-psixologik asoslari.....                            | 384 |
| Japparbergenova Indira Bayramovna                                                                                                                               |     |
| Integrativ yondashuv asosida biologiya fanidan olimpiada masalalarini yechish metodikasi.....                                                                   | 387 |
| Jumanov Muratbay Arepbaevich, Raxmatov Uchkun Ergashevich                                                                                                       |     |
| Darslarni tashkil qilishda 4K modelini qo'llash imkoniyatlari.....                                                                                              | 393 |
| Kadirov Tulkin Baxridinovich                                                                                                                                    |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarga tasviriy faoliyatning noodatiy usullarini o'rgatish metodikasi.....                                                              | 397 |
| Maxmudova Nasiba Nurmuxammetovna                                                                                                                                |     |
| Boshlang'ich sinf o'quvchilarida funksional savodxonlik tushunchasini<br>ilmiy-pedagogik asoslash masalalari.....                                               | 406 |
| Mirzaliyeva Gulhayo Abdulazizovna                                                                                                                               |     |

|                                                                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| So'rovga asoslangan ta'lim texnologiyasining bosqichlari va qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish .....                                                            | 410 |
| <i>Orifjonova Iroda Orifjon qizi, Ochilova Mehrubon Suratovna</i>                                                                                                   |     |
| Dermatovenerologiya fanini CASC (Critisize, Analyze, Summarize, Conclude) modeli orqali o'qitish va uning talabalar klinik kompetentligini oshirishdagi o'rni ..... | 415 |
| <i>Po'latov Boburbek Ta'lat o'g'li</i>                                                                                                                              |     |
| Sport faoliyatida stress holatini tadqiq etishning nazariy asoslari.....                                                                                            | 419 |
| <i>Ruzmatova Nigina Shotilla qizi</i>                                                                                                                               |     |
| Bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini kreativlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....                                                        | 422 |
| <i>Uchqunova Adiba Roziq qizi</i>                                                                                                                                   |     |
| 7-sinf adabiyot darslarida nutqni rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlari tahlili.....                                                                                 | 427 |
| <i>Umurova Farangiz Askarboy qizi</i>                                                                                                                               |     |
| O'zbek tilida fe'l birikmalarining pragmatik funksiyalari va ularning ingliz tili bilan qiyosi .....                                                                | 430 |
| <i>Xudoynazarova Dildora Shonazar qizi</i>                                                                                                                          |     |
| Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....                                                                                 | 433 |
| <i>Zayniddinova Mahzuna Baxtiyorovna</i>                                                                                                                            |     |
| Фольклор и время: формирование речевых навыков у детей начальной школы .....                                                                                        | 439 |
| <i>Ниязова Хилола</i>                                                                                                                                               |     |
| Xalq o'yinlari – jismoniy va ma'naviy tafakkur omili .....                                                                                                          | 443 |
| <i>Turg'unoy Ahmadjonovna Egamberdiyeva, Ergashoy Valijonova Salimjon qizi</i>                                                                                      |     |
| Использование проектной деятельности для формирования языковой компетенции .....                                                                                    | 446 |
| <i>Чаршамова Мехрийбан Уразбаевна</i>                                                                                                                               |     |
| Farzandlarni kelajak kasblariga tayyorlash.....                                                                                                                     | 449 |
| <i>Hamroyeva Komila Axmatovna</i>                                                                                                                                   |     |
| Talabalar analitik kompetentligini analitik-dagnostik pedagogik metodlar orqali takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari.....                              | 455 |
| <i>Batirov Kamoliddin Zuhriddinovich</i>                                                                                                                            |     |
| Universal ta'limiy faoliyatlar: shaxsga xos universal ta'limiy faoliyatlar .....                                                                                    | 458 |
| <i>Abdullayev A'zimjon Abduvali o'g'li</i>                                                                                                                          |     |
| Kasbiy motivatsiya – bo'lajak o'qituvchilarning raqobatbardoshligini shakllantirish omili .....                                                                     | 461 |
| <i>Melikova Elnora Shuxratovna</i>                                                                                                                                  |     |
| Shaxsning kompetentligi va uni shakllantirish omillari.....                                                                                                         | 465 |
| <i>Usmonova Dilobat Elmurodovna</i>                                                                                                                                 |     |
| "Nutq o'stirish metodikasi" fanining didaktik asoslarini takomillashtirish.....                                                                                     | 469 |
| <i>Davlatova Ra'no Haydarovna</i>                                                                                                                                   |     |
| Межэтническое взаимодействие в культурных координатах Востока и Запада: нормы, ценности, модели поведения.....                                                      | 473 |
| <i>Айдарова Диана Смутулаевна</i>                                                                                                                                   |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni .....                    | 481 |
| <i>Abdumajitova Sayyohat Abduqosimovna</i>                                                                                                                          |     |
| Tibbiyot ta'limida talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirishning integrativ yondashuvi va baholash mexanizmlari .....               | 484 |
| <i>Abduraimov Abbosbek Odiljon o'g'li</i>                                                                                                                           |     |
| Talabalarga ingliz tilini o'qitishda virtual reallikdan foydalanishning innovatsion tizimi .....                                                                    | 488 |
| <i>Alimova Maftuna Ravshanbek qizi</i>                                                                                                                              |     |
| Mustaqil O'zbekiston sharoitida rezerv va zahiradagi ofitserlar tayyorlash tizimining dolzarbligi.....                                                              | 491 |
| <i>Aliyorov Alijon Bo'rievich, Teshaboyev To'liqinboy Yoqubovich</i>                                                                                                |     |
| Ekologik barqarorlikka erishishda ekologik ta'lim va tarbiyaning ahamiyati hamda O'zbekiston ta'lim tizimidagi holati.....                                          | 496 |
| <i>Bahodirjon Omonov</i>                                                                                                                                            |     |
| Ona va bola o'rtasidagi psixologik munosabatlar tizimida nevrotik holatlarning shakllanishi .....                                                                   | 500 |
| <i>Bekmirov Tolib Rashidovich</i>                                                                                                                                   |     |
| Effectiveness of Forming a Tolerant Thinking in Future Social Work Specialists .....                                                                                | 504 |
| <i>Ergashev Ikhtiyor Bakhtiyor ugli</i>                                                                                                                             |     |
| Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi professor-o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni .....              | 507 |
| <i>Fazlidjanova Nilufar Xikmatovna</i>                                                                                                                              |     |





|                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Indicators and Diagnostic Approaches for Dyslexia in Primary School Students .....                                                             | 510 |
| Gaziyeva Saida Turgunovna                                                                                                                      |     |
| Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarda diqqat va xotirani rivojlantirish metodlari .....                                                        | 514 |
| Jo'rayeva Nargiza Toirovna, Kamalova Sarvinoz                                                                                                  |     |
| Ona tili darslarida esse yozish orqali kreativ fikrlashni shakllantirishning samarali metod va usullari.....                                   | 517 |
| Kabulov Inamjan Sharipbayevich                                                                                                                 |     |
| O'quvchi yoshlarning hayotiy maqsadlarini shakllantirish bo'yicha yondashuvlar .....                                                           | 521 |
| Karimova Saida O'ktamovna                                                                                                                      |     |
| O'quvchilar ovozi rivojlantirishda qo'shiq kuylash malakalarini shakllantirishning ahamiyati .....                                             | 526 |
| Karshiyeva Diyora Abduraxim qizi                                                                                                               |     |
| Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularning dasturchilar tayyorlashdagi o'rni.....                                                              | 532 |
| Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li                                                                                                              |     |
| Zamonaviy asarlar tanlashning pedagogik va didaktik asoslari.....                                                                              | 535 |
| Musaboyeva Zulfira Iqboljon qizi                                                                                                               |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining elektron didaktik ta'minotini rivojlantirish metodikasi .....                                    | 541 |
| Narbayev Farrux Sharafbayevich                                                                                                                 |     |
| Mentorlik asosida yoshlarning ijtimoiy-pedagogik moslashuvi yuzasidan olib borilgan tadqiqotlar tahlili.....                                   | 548 |
| Nazarova Nigora Ravshanovna                                                                                                                    |     |
| Zamonaviy baholash texnologiyalarining o'quvchilar motivatsiyasiga ta'siri .....                                                               | 551 |
| Norova Nilufar Norbo'ta qizi                                                                                                                   |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mantiqiy kompetentsiyalarini rivojlantirishning elektron metodikasi.....                         | 555 |
| Olimov Bahridin Jalol o'g'li                                                                                                                   |     |
| Tanqidiy fikrlash va 4K kompetensiyalarining pedagogik-psixologik mohiyati .....                                                               | 560 |
| Qizlarxon Azizova                                                                                                                              |     |
| Ona tilida so'z turkumlari va ularni ajratish tamoyillari.....                                                                                 | 565 |
| Shadmankulova Dilyarom Xalikovna                                                                                                               |     |
| Maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish.....                                                                             | 569 |
| Shodiyeva Dilnoza Qodirovna                                                                                                                    |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativlik kompetentligini rivojlantirishni o'rganish – pedagogik muammo sifatida .....          | 572 |
| Toshpo'latova O'g'iloy Abdurahmon qizi                                                                                                         |     |
| Inklyuziv ta'limda o'qituvchilarning roli va tayyorgarligi.....                                                                                | 576 |
| Xasanova Iroda Ikromjon qizi                                                                                                                   |     |
| Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida kompozitsiyaga oid kompetensiyalarini rivojlantirish .....                                           | 580 |
| Xasanova Munisa Ziyodillo qizi                                                                                                                 |     |
| Влияние природы, количества, дисперсности и технологии введения наполнителя на свойства композиционных материалов .....                        | 584 |
| Алимбаев Айбек Байрамович                                                                                                                      |     |
| STEM ta'limi va sun'iy intellekt: Qoraqalpog'iston maktablari uchun integratsiya hamda amaliy bo'lim .....                                     | 586 |
| Jumamuratov Perdebay Tileubayevich                                                                                                             |     |
| Интерактивный метод как средство активизации всех учащихся на уроках родного языка .....                                                       | 589 |
| Тажбенова Дина Куанышовна                                                                                                                      |     |
| Эффективность цифровых технологий в системе образования Узбекистана.....                                                                       | 591 |
| Усмонова Фируза Муродовна                                                                                                                      |     |
| Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarda jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi ...                                  | 595 |
| Yo'ldosheva Mohidil Sobirjon qizi                                                                                                              |     |
| Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetensiyasini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirishning pedagogik zarurati ..... | 599 |
| Qurbonova Muxayyo Oltiboyevna                                                                                                                  |     |
| Mahmudxo'ja Behbudiy merosi, jadid maktablarining g'oyaviy asoslari va ta'limdagi modernizatsiya yo'nalishlari .....                           | 602 |
| Mirzoyeva Nigora Shavkatjonovna, Abdisamatov Ozodbek                                                                                           |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq rivojlanishini takomillashtirish metodlari.....                                                            | 605 |
| Nishonova Ra'noxon Abdullojon qizi                                                                                                             |     |
| Borrowed Proper Nouns in English and Uzbek: a Comparative Analysis.....                                                                        | 608 |
| Amirqulova Feruza Abdurashidovna                                                                                                               |     |

|                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ingliz tilini o'qitishda autentik videolarning amaliy samaradorligi.....                                                                             | 613 |
| <b>Dusmurodova Iroda Quvonovna</b>                                                                                                                   |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlari samaradorligini ta'minlashda direktor va<br>pedagog xodimlarning hamkorlikdagi faoliyati.....                       | 616 |
| <b>Olimjonova Odina Hasanxon qizi</b>                                                                                                                |     |
| Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilish muammolari va ularni hal qilish yo'llari.....                                                    | 620 |
| <b>Dilafruz Norboyeva</b>                                                                                                                            |     |
| "Kommunikativ kompetensiya" tushunchasining xorijiy va milliy manbalarda talqini: qiyosiy tahlil.....                                                | 624 |
| <b>G'ulomova Begoyim Elmurol qizi</b>                                                                                                                |     |
| Ijtimoiy tarmoqlardagi jinsiy jinoyatlarning psixolingvistik tomonlari .....                                                                         | 627 |
| <b>Rahimqulova Lobar Hamro qizi</b>                                                                                                                  |     |
| К вопросу обучения местоимению в корейском языке .....                                                                                               | 631 |
| <b>Муҳиддинова Малика Батировна</b>                                                                                                                  |     |
| The Importance and its Development Models of Critical Thinking .....                                                                                 | 634 |
| <b>Khasanova Shokhista Mirzaakhmad kizi</b>                                                                                                          |     |
| Gipertoniya kasalligining rivojlanishida sotsio-emotsional intellektning ta'siri .....                                                               | 639 |
| <b>Alimirzayev Nodirbek Avazbek o'g'li</b>                                                                                                           |     |
| Integratsiyalashgan va interaktiv yondashuvlar orqali o'qish tushunishini o'rgatish.....                                                             | 643 |
| <b>Aliqulova Mohinur</b>                                                                                                                             |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktorlarning shaxsiy kasbiy fazilatlarini shakllantirish.....                                                  | 647 |
| <b>Choriyeva Durdona Anvarovna, Ravshanova Noila</b>                                                                                                 |     |
| Didactic Potential of Innovative Methods in Teaching Biophysics Module .....                                                                         | 652 |
| <b>Choriyeva Mahfuza Sadriddinovna</b>                                                                                                               |     |
| Notiqlik mahoratini rivojlantirishning tarixiy pedagogik ildizlari .....                                                                             | 657 |
| <b>Ismoilov Usmonjon Baxramjon o'g'li</b>                                                                                                            |     |
| Kartografiya darslarini zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan boyitish yo'llari .....                                                               | 660 |
| <b>Jololdinov Asror Toshtemirovich</b>                                                                                                               |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kichik guruh tarbiyalanuvchilariga<br>yo'l harakati turlari bo'yicha xavfsizlik talablarini o'rgatish.....      | 664 |
| <b>Jumayev Yunus Rashidovich</b>                                                                                                                     |     |
| Texnika yo'nalishidagi talabalarini ingliz tilini multimedia asosida o'qitishda o'quv modullarini loyihalash ...                                     | 670 |
| <b>Maxmudova Shaxnozaxon Odiljon qizi</b>                                                                                                            |     |
| Bo'lajak o'qituvchilarni sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish jarayonida tanqidiy fikrlashga o'rgatish ....                                    | 674 |
| <b>Mirzayev Akramjon O'ktamjonovich, Sobirova Munavvarxon Qaxramonjonovna</b>                                                                        |     |
| Tajovvuz emotsiyasini tafsiflovchi fe'llar .....                                                                                                     | 677 |
| <b>Normaxmatova Feruza Ruziboyevna</b>                                                                                                               |     |
| O'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanish usullari .....                                           | 681 |
| <b>Otegenov Berdibay Menglibaevich</b>                                                                                                               |     |
| Texnika yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetensiyalarini avtomatlashtirilgan<br>loyihalash tizimlari asosida rivojlantirish muammolari .....      | 684 |
| <b>Pozilova Shaxnoza Xaydaraliyevna, Xolmirzayeva Gulchehra Tulanovna</b>                                                                            |     |
| Faoliyatli yondashuvning nazariy asoslari: talabalar nutqiy kompetensiyalarini<br>rivojlantirishda zamonaviy metodologik tamoyillar.....             | 689 |
| <b>Qurbonova Gulmira Alisher qizi</b>                                                                                                                |     |
| Maktab o'quvchilarida xalqaro baholash dastur talablari asosida hayotiy ko'nikmalarni<br>shakllantirishning nazariy asoslari .....                   | 693 |
| <b>Radjapov Ruslanbek Sarsenovich</b>                                                                                                                |     |
| Raqamli ta'lim texnologiyalari yordamida bo'lajak fizika o'qituvchilarining ijodiy-intellektual<br>kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi..... | 697 |
| <b>Shoyzakova Hilola Yusuf qizi</b>                                                                                                                  |     |
| Talabalar ehtiyojlari va qobiliyatlari asosida oliy ta'limda differensial yondashuvni<br>amalga oshirish strategiyalari .....                        | 701 |
| <b>Sultonova Farangiz Alisherovna</b>                                                                                                                |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarning ma'naviyatini oshirishda kitobxonlikni keng targ'ib qilish .....                                                    | 706 |
| <b>Usmanova Maxfuza</b>                                                                                                                              |     |
| Talabalarda axloqiy qadriyatlarni singdirishning pedagogik asoslari .....                                                                            | 709 |
| <b>Xolov Olimjon Chorshamiyevich</b>                                                                                                                 |     |



|                                                                                                                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Iqtidorli o'quvchilar bilan ishlashda tafakkurni rivojlantiruvchi o'yinlardan foydalanish metodikasi.....                                                                              | 712 |
| <i>Ziyomiddinova Nilufar Avazbekovna</i>                                                                                                                                               |     |
| Влияние социальных сетей на формирование мировоззрения учащихся младшего подросткового возраста.....                                                                                   | 716 |
| <i>Ибрагимова З. И.</i>                                                                                                                                                                |     |
| Bo'lajak muhandislarni kasbiy rivojlantirish metodikasi .....                                                                                                                          | 720 |
| <i>Axmedov Juraboy Raxmonberdiyevich</i>                                                                                                                                               |     |
| Oliy ta'lim talabalarida ma'naviy-axloqiy madaniyat samaradorligini oshirishda jadid pedagogik merosining o'rni .....                                                                  | 725 |
| <i>Raxmatova Dilbar Anvar qizi</i>                                                                                                                                                     |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish usullari .....                                                                                                  | 730 |
| <i>Xaitova E'zozaxon Baxrom qizi</i>                                                                                                                                                   |     |
| Sun'iy intellektdan foydalanib bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini innovatsion faoliyatga tayyorlash mexanizmlari .....                                                         | 734 |
| <i>Nurmamatov Zuxriddin Shavkat o'g'li</i>                                                                                                                                             |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy-hissiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nutq o'stirish faoliyatining o'rni .....                                                          | 737 |
| <i>Toshpulatova Nargiza Abduraimovna</i>                                                                                                                                               |     |
| Xalq og'zaki ijodi orqali bolalarga tabiatni asrash va unga g'amxo'rlik munosabatlarini shakllantirish usullari .....                                                                  | 741 |
| <i>Bo'riyeva Fayyoz Baxodirovna</i>                                                                                                                                                    |     |
| Maktab ta'limida o'quv tadqiqot ishlarini tashkil etish – pedagogik muammo sifatida .....                                                                                              | 745 |
| <i>Jurayeva Umida Yuldashevna</i>                                                                                                                                                      |     |
| Texnologiya o'qituvchilarining professional kompetentligini shakllantirish texnologiyasi .....                                                                                         | 748 |
| <i>Qalandarova Urinposhsha Yuldashovna</i>                                                                                                                                             |     |
| Raqamli ta'lim vositalari yordamida maktabgacha yoshdagi bolalarda kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish ..                                                                           | 752 |
| <i>Xodiyeva Nilufar Sherzod qizi</i>                                                                                                                                                   |     |
| Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativlik kompetentligini rivojlantirishni o'rganish – pedagogik muammo sifatida.....                                                   | 756 |
| <i>Toshpo'latova O'g'iloy Abdurahmon qizi</i>                                                                                                                                          |     |
| Bo'lajak biologiya o'qituvchilari kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning didaktik imkoniyatlari .....                                                        | 759 |
| <i>Pardaeva Matonat Salimovna</i>                                                                                                                                                      |     |
| Boshlang'ich ta'limda nutqni rivojlantirish orqali emotsional intellektni shakllantirish.....                                                                                          | 764 |
| <i>Omonillayeva Maxfuza Ilyosjon qizi</i>                                                                                                                                              |     |
| Основные научные подходы различных учёных об организации самостоятельной работы студентов .....                                                                                        | 768 |
| <i>Чернова Татьяна Алексеевна</i>                                                                                                                                                      |     |
| Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi professor-o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni .....                                 | 772 |
| <i>Fazlidjanova Nilufar Xikmatdjanovna</i>                                                                                                                                             |     |
| Ta'lim muassasalarida jismoniy madaniyat ta'limi samaradorligiga erishishda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish .....                                                      | 775 |
| <i>Xolikov Akmal Tajidinovich</i>                                                                                                                                                      |     |
| Oliy ta'limda korrupsiyaga qarshi kurashish va uni oldini olish.....                                                                                                                   | 778 |
| <i>Axmedova Dilmora Kobiljonovna</i>                                                                                                                                                   |     |
| Психологическая устойчивость к стрессу: опыт и открытия в Узбекистане .....                                                                                                            | 781 |
| <i>Туракулова Дурдона Боходировна</i>                                                                                                                                                  |     |
| Virtual ta'lim sharoitida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda samaradorlikni oshirish .....                                                | 784 |
| <i>Tajibayeva Xurshida Djumamuratovna, Pirmanov Mansur Qadiryevich</i>                                                                                                                 |     |
| Развитие иноязычной межкультурной компетенции студентов в системе профессионально ориентированного языкового образования: роль паремий в формировании межкультурной коммуникации ..... | 788 |
| <i>Амануллаева Камола Муминовна</i>                                                                                                                                                    |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyalanuvchilarining nutqini o'stirishda innovatsion metodikalarni qo'llash tendensiyasi.....                                                         | 794 |
| <i>Erhanova Nasiba Absayitovna</i>                                                                                                                                                     |     |

|                                                                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Akademik ijro mahoratini rivojlantirishda xavaskor xor rahbarlar uchun zamonaviy pedagogik yondashuvlar .....                                                       | 797 |
| <i>Yuldosheva Sadoqat Iloxmonovna</i>                                                                                                                               |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutq rivojlanishida zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning me'yoriy-huquqiy asoslari .....                                    | 801 |
| <i>Djamolova Noila Zayniddinovna</i>                                                                                                                                |     |
| Ta'lim va tarbiya jarayonida ulug' mutafakkirlarning odob va axloqga oid ilmiy merosidan foydalanishning o'ziga xos jihatlari .....                                 | 807 |
| <i>Ergasheva Dilnoza Mamasharifovna</i>                                                                                                                             |     |
| Tayyorlov guruh bolalarini kreativ qobiliyatlarini rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari .....                                                             | 810 |
| <i>G'afforova Hurriyat Yangiboyevna</i>                                                                                                                             |     |
| Bo'lg'usi o'qituvchilarni media ta'limdan foydalanishga o'rgatish .....                                                                                             | 814 |
| <i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>                                                                                                                             |     |
| Bo'lajak pedagog kadrlarning boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslari .....                                                                    | 817 |
| <i>Jalolova Feruza Mirkamol qizi</i>                                                                                                                                |     |
| Kichik maktab yoshidagi o'quvchilar ijodiy tafakkurini rivojlantirish muammolari va yechimlari .....                                                                | 822 |
| <i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>                                                                                                                             |     |
| Maktabgacha yoshdagi bolalarda kasb motivlari barqarorligiga guruhii jipslikning ta'siri .....                                                                      | 827 |
| <i>Jumayeva Malika Aliyevna</i>                                                                                                                                     |     |
| Jismoniy tarbiya darslari jarayonida maktab yoshidagi bolalarning jismoniy sifatlarini rivojlantirish .....                                                         | 831 |
| <i>Kamardinov Baxtiyor Kamardinovich, Azimqulova Shaxlo Baxtiyor qizi</i>                                                                                           |     |
| Maktab va oila hamkorligida boshlang'ich ta'lim o'quvchilarini she'r yodlash qobiliyatini shakllantirish .....                                                      | 837 |
| <i>Karimova Shoxsanam Islomovna</i>                                                                                                                                 |     |
| Turkistondagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lim tizimi .....                                                                          | 840 |
| <i>Karimova Zarrina</i>                                                                                                                                             |     |
| Umumiy o'rta ta'lim maktablari boshqaruvida ijobiy ijtimoiy munosabatlar muhitini shakllantirishdagi tashqi ta'sirlar .....                                         | 843 |
| <i>Maryam Raximova</i>                                                                                                                                              |     |
| Tarbiya ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida: an'anaviy qadriyatlar va zamonaviy pedagogik yondashuvlar uyg'unligi .....                                                | 848 |
| <i>Muhammadiyeva Feruza To'raikulovna</i>                                                                                                                           |     |
| From Access to Success: Advancing Inclusive Education in Universities .....                                                                                         | 852 |
| <i>Nutfiyeva Dildora</i>                                                                                                                                            |     |
| Bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini kasbiy tayyorgarligining pedagogik mexanizmlari .....                                                                  | 856 |
| <i>O'tasheva Lola Shoto'rayevna</i>                                                                                                                                 |     |
| Kognitiv yondashuv asosida ixtisoslashtirilgan maktab o'quvchilarida ingliz tilini tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish samaradorligini o'rganish .....          | 859 |
| <i>Qudratova Sultonposhsha Otabek qizi</i>                                                                                                                          |     |
| Klinik amaliyotda tibbiyot talabalarining stressni boshqarish ko'nikmalarini shakllantirishning innovatsion metodlari .....                                         | 864 |
| <i>Sobirov Qobuljon G'ofirjon o'g'li</i>                                                                                                                            |     |
| Ingliz tilini ikkinchi xorijiy til sifatida o'qitishda leksik derivatsiyalarning ahamiyati .....                                                                    | 868 |
| <i>Abdusattarov Mavlon Sherali o'g'li</i>                                                                                                                           |     |
| Tasavvuf adabiyotining paydo bo'lish omillari .....                                                                                                                 | 872 |
| <i>Ahmadova Shohsanam Sodiq qizi</i>                                                                                                                                |     |
| Ichki ishlar akademiyasi kursantlarining favqulodda vaziyatlarda qaror qabul qilish jarayonini takomillashtirishning nazariy metodologik asoslari .....             | 875 |
| <i>Kadirova Sayyora Madaminovna</i>                                                                                                                                 |     |
| Maktab fizika kursini o'qitishda ekologik tarbiyani shakllantirishning pedagogik asoslari .....                                                                     | 878 |
| <i>Karimov Abdurahmonjon Ma'rufjon o'g'li</i>                                                                                                                       |     |
| Til o'rgatishda zamonaviy usullardan foydalanishning samaradorligi va joriy etish strategiyalari .....                                                              | 882 |
| <i>Muxammadjonova Nafisa Rustam qizi</i>                                                                                                                            |     |
| O'quvchilarning fizika faniga oid umumiy kompetensiyalarini shakllantirishda elektron va mobil ta'lim platformalaridan foydalanishning didaktik imkoniyatlari ..... | 885 |
| <i>Najmiddinova Murat Kamolovich</i>                                                                                                                                |     |
| Sun'iy intellekt asosida talabalarining falsafiy tafakkurini rivojlantirishning metodologik asoslari .....                                                          | 890 |
| <i>Nodirbekov Furqatbek Umarjon o'g'li</i>                                                                                                                          |     |





|                                                                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Jadidlarning milliy ta'lim paradigmasi asosida OTM talabalarida milliy identlikni (o'zlik) rivojlantirish.....    | 894 |
| <i>Ortiqboyev Soxibjon Inomjon o'g'li</i>                                                                         |     |
| Shifokor shaxsini tarbiyalashda empatiya va axloqiy qadriyatlarning o'rni .....                                   | 897 |
| <i>Tajiboyeva Odinaxon Rustamjon qizi</i>                                                                         |     |
| Features of Flipped Learning to Improve Speaking Proficiency .....                                                | 901 |
| <i>Tojiyeva Matluba Mahmud kizi</i>                                                                               |     |
| Socio-Cultural Approach to Teaching English to Students of Economic Specialties .....                             | 904 |
| <i>Xamdamova Nilufar Esanovna</i>                                                                                 |     |
| Pedagogik mahorat .....                                                                                           | 908 |
| <i>Zakirova Difuza Ergashboyevna</i>                                                                              |     |
| Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy shaxsiy sifatlarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari .....            | 912 |
| <i>Xabilova Sitara Tursunmurod qizi, Payg'amova Husnida</i>                                                       |     |
| Korpus asoslangan til pedagogikasini yuqori kurs ingliz tili ta'limiga joriy etishning nazariy jihatlari.....     | 915 |
| <i>Toshpulatova Mexriniso Kilichevna</i>                                                                          |     |
| Bo'lajak muhandislarni kasbiy rivojlantirishni pedagogik muammo sifatida o'rganish .....                          | 919 |
| <i>Axmedov Juraboy Raxmonberdiyevich</i>                                                                          |     |
| Talabalarning bilim o'zlashtirish darajasi va faolligini oshirishda differensial yondashuvning ahamiyati .....    | 925 |
| <i>Sultonova Farangiz Alisherovna</i>                                                                             |     |
| Boshlang'ich sinf ona tili darslarida o'quvchilarning yozuv malakasini oshirish yo'llari .....                    | 929 |
| <i>Boltayeva Barno Isakulovna</i>                                                                                 |     |
| Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni milliy ruhda tarbiyalash metodikasini rivojlantirish..... | 932 |
| <i>Qosimova Aziza Umarali qizi</i>                                                                                |     |



## TARBIYA IJTIMOIIY-MADANIY HODISA SIFATIDA: AN'ANAVIY QADRIYATLAR VA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR UYG'UNLIGI

Muhammadiyeva Feruza To'raikulovna

Termiz davlat pedagogika instituti,  
Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti,  
Maktabgacha ta'lim kafedrası katta o'qituvchisi

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada tarbiyaning faoliyat sifatida ijtimoiy hodisa ekanligi ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Adib A. Avloniy qarashlari asosida tarbiyaning insoniyat hayotidagi o'rni yoritilgan hamda pedagogik faoliyat tarixning barcha davrlarida mavjud bo'lganligi asoslab berilgan.

**Kalit so'zlar:** tarbiya, A. Avloniy, insoniyat, tarix, barkamol shaxs, ta'lim, ijtimoiy hodisa.

**Abstract:** This article provides a scientific analysis of education as a social phenomenon. Based on the views of the writer A. Avloni, the role of upbringing in human life is highlighted, and it is substantiated that pedagogical activity has existed in all periods of human history.

**Key words:** upbringing, A. Avloni, humanity, history, comprehensively developed personality, education, social phenomenon.

**Аннотация:** В данной статье научно проанализировано воспитание как социальное явление. На основе трудов писателя А. Авлони раскрыта роль воспитания в жизни человечества, а также обосновано, что педагогическая деятельность существовала на всех этапах человеческой истории.

**Ключевые слова:** воспитание, А. Авлони, человечество, история, всесторонне развитая личность, образование, социальное явление.

### KIRISH

Mutafakkir Abdulla Avloniy ta'kidlaganidek: *"Tarbiya biz uchun yo hayot, yo mamot; yo najot, yo halokat; yo saodat, yo falokat masalasidir"*. Insoniyat tarixiga nazar tashlar ekanmiz, hamma davrlarda pedagogik faoliyat ham mavjud bo'lgan. Insonning dunyoga kelishi faqat tug'ilishidan iborat tabiiy-biologik hodisa emas, balki tug'ilgandan keyin o'z zamonasining taraqqiyoti darajasiga ko'tarilishi, mavjud ijtimoiy-tarixiy tajribani egallashi, jamiyatda o'z o'rnini belgilab olishi, tarixiy jarayonning faol ishtirokchisiga aylanishi, ya'ni tarbiya olishi kerak. Bu jarayonda katta avlod o'zining yashash, kurash va mehnat tajribasini, bilim va malakalarini kichik avlodlarga bera boshlaydi, ya'ni yangi tug'ilgan odam bolasining rivojlanishi, shakllanishi va voyaga etishi jarayoniga rahbarlik qilingan, boshqarilgan. Bu tarbiya deb atalmish ijtimoiy hodisa orqali amalga oshirilgan. Jamiyat rivojlangani sari yetuk, barkamol shaxslarni etishtirish ehtiyoji ham ortib borgan, o'zgarib, yangilanib, jamiyatga xizmat qilgan.

Insoniyat jamiyatning turli bosqichlarida ta'lim-tarbiya tashkilotlarini yaratish, yosh avlodlarni o'qitish va tarbiyalash sohasidagi tajribalarni nazariy jihatdan anglash, umumlashtirish va hayotga tadbiiq qilish jarayonida pedagogika fani paydo bo'la boshladi. Pedagogika ta'lim-tarbiyaning maqsadi va vazifalari, davlat ta'lim standartlari, ta'lim va tarbiyaning usullari, tashkil etish shakllari, umuman, uning qonuniyatlari haqida bilim va ma'lumot beradigan fanga aylandi. "Pedagogika" atamasi ham qadimiy bo'lib, "bola yetaklovchi" degan ma'noni bildiruvchi yunoncha "paydogogos" so'zidan kelib chiqqan. Tarixiy manbalarning ko'rsatishicha, qadimgi Yunonistonda o'z xo'jayini (quldor)ning bolalarini sayr qildirgan, ehtiyot qilgan tarbiyachini, ya'ni qullarni "pedagog" (bola yetaklovchi) deb atashgan. Keyinchalik esa maxsus o'qitilgan va pedagoglikni o'ziga kasb qilib olgan kishilarni pedagog deb atay boshlashgan.

Inson yaratilishi, paydo bo'lishi zahotiyoq ilm va tarbiyaviy sifatlar uning yashashi, hayot kechirishi uchun eng zarur shart va vositalar ekanligini anglab borgan. Shuning uchun insoniyat jamiyatning ilk ko'rinishlaridanoq tarbiya bilan shug'ullanuvchi mutaxassislariga ehtiyoj tug'ildi, desak biz tarbiyaning faqat bir tomonini,



ya'ni boshqalarni xususiyashtirib qo'ygan bo'lamiz. Agar yoshlarni tarbiyalash desak, tarbiya tushunchasiga juda tor qaralgan bo'ladi. Chunki tarbiya, eng avvalo, har bir insonning o'ziga qaratilgandir. Har bir kishi doimo aqliy, tarbiyaviy va jismonan takomillashib, shakllanib boradi. Ayrim kishilar bu fikrga qo'shilmasliklari mumkin. Bunda jamiyatdagi o'rta va katta avlod tarbiyasida kamchiliklar, etishmovchiliklar bor ekan, degan xulosa chiqarilmaslik kerak.

Negaki, olamning moddiy-ma'naviy tuzilishi, qurilishi, uning rivoji, insonning moddiy-ma'naviy yashash sharoiti va imkoniyatlari, uning aqliy, axloqiy, jismoniy holati bilan uzviy bog'liq. Shuning uchun tabiatning inson yashashi, mavjudligi, baxtiyorligini ta'minlash imkoniyatlari uning aqliy-axloqiy, jismoniy rivoji va o'sishiga to'g'ri-dan-to'g'ri bog'liqdir. Tabiatdagi va jamiyatdagi muammolar insoniyatni ma'naviy-aqliy rivojlanishga yo'naltirib, unga o'zining yangi xazinalarini ochib beraveradi.

Yuqorida sanab o'tilgan ikki sifat komil inson sifatining asosini tashkil etadi. Komil inson sifatlarini tarbiya sohasidagi ilmlarni xulosalab mujassamlashtirsak, ular asosan uchta:

1. Ezgu niyat, ezgu fikr;
2. Ezgu so'z, xushmuomalalik;
3. Ezgu ish, ezgu faoliyat.

Mana shu yuqoridagi uch sifat o'qitish va ta'lim-tarbiyaning bosh maqsadini tashkil etadi. Bu bosh maqsad insonlarda, yoshlarda, mutaxassislarda komillik sifatlarini takomillashtirish, yoshlarni zamonaviy axloqiy-amaliy bilim, malaka va ko'nikmalar bilan qurollantirish, mutaxassislarda har bir sohaga mos ilmiy bilim va ko'nikmalar hosil qilishdan iboratdir. Bu esa pedagogika fanining zamonaviy ilmiy asoslari kengayganligini ko'rsatadi.

Zamonaviy ta'limda pedagogika fanining predmeti – o'qitish va ta'lim-tarbiyaning zamonaviy qonuniyatlari, mazmuni, usullari, vositalari bilan kishilarni, yoshlarni va mutaxassislarni qurollantiruvchi fan bo'lib, uning metodologik asoslari, maqsad va vazifalari dunyoning moddiy-ma'naviy rivoji, shaxs kamoloti uyg'unligi qonuniyatlari hamda davlatning zamonaviy siyosatidan kelib chiqadi.

## MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tarbiya ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida jamiyatning ma'naviy-axloqiy asoslarini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Turakulovna va Qizi o'z tadqiqotlarida tarbiyachi kompetensiyasining bolalar faoliyatini tashkil etishdagi ahamiyatini ta'kidlab, vizual faoliyatlar orqali bolalarning ijtimoiy va madaniy rivojlanishini yoritadilar. Cho'tbayeva esa bolalar adabiyoti orqali nafosat tarbiyasining shakllanishini asoslab, milliy qadriyatlarining yosh avlod ma'naviyatini rivojlantirishdagi o'rniga urg'u beradi. Ushbu qarashlar tarbiyaning ijtimoiy va madaniy jihatlarini uyg'un holda o'rganishga imkon beradi.

Muhammadiyeva o'z ilmiy ishlanmalarida maktabgacha ta'limda bolalarning ijtimoiylashuvi, xotirasini kuchaytirish usullari hamda milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash yo'llarini keng yoritgan. Uning tadqiqotlarida tarbiyaviy faoliyat shaxsning ijtimoiy faolligi, ijodkorligi va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirish bilan chambarchas bog'liq ekanini ko'rsatib o'tiladi. Shuningdek, u zamonaviy pedagogik metodlar, jumladan konstruktivizm va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlarning amaliyotdagi natijadorligini asoslab beradi.

Choriyeva va hamkorlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ta'lim tizimida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, milliy o'quv dasturlarining didaktik imkoniyatlari va ta'lim samaradorligini oshirish muammolari tahlil qilingan. Ularning fikricha, an'anaviy qadriyatlar bilan zamonaviy pedagogik yondashuvlarni uyg'unlashtirish nafaqat shaxsning intellektual salohiyatini, balki uning ma'naviy-axloqiy kamolotini ham ta'minlaydi. Bu ilmiy qarashlar tarbiya jarayonida milliy va zamonaviy yondashuvlarning birgalikda qo'llanilishi samaradorligini tasdiqlaydi.

## TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tarbiya – ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida metodologik yondashuv. Tarbiya insonni shakllantirish va uni jamiyatga moslashtirishda muhim rol o'ynaydi. Tarbiya jarayoni ijtimoiy hodisa sifatida jamiyat tomonidan avlod-dan-avlodga o'tkaziladigan qadriyatlar, norma va urf-odatlarini uzatadi, madaniy hodisa sifatida esa madaniyatni shakllantiruvchi, uni saqlab qoluvchi va rivojlantiruvchi omil bo'lib xizmat qiladi. Metodologik asoslar falsafiy yondashuvda tarbiya shaxs va jamiyat o'rtasidagi dialektik aloqadorlikda o'rganilib, inson faol ijtimoiy mavjudot sifatida qaraladi.

Madaniyatshunoslik yondashuvi tarbiyani madaniyatning tarkibiy qismi sifatida ko'radi. Sotsiologik yondashuv tarbiyani ijtimoiy institut sifatida, ijtimoiy rollar va munosabatlar kontekstida o'rganadi. An'anaviy qadriyatlar tarbiyaning tarixiy-metodologik asosi bo'lib, ular xalqning asrlar davomida shakllangan axloqiy, ma'naviy, diniy va estetik qarashlari hamda tajribasidan iboratdir. Metodologik yondashuvlar tarixiy yondashuvda

tarbiyaning tarixiy rivojlanish jarayonida qanday shakllangani va qadriyatlarning qanday uzatilganini o'rganadi, milliylik tamoyiliga ko'ra esa tarbiya milliy qadriyatlarga tayangan holda olib borilishi kerak. Misollar sifatida ota-onaga hurmat, keksalarni e'zozlash, mehmondo'stlik, vatanparvarlik, halollik va kamtarlikni ko'rsatish mumkin. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar innovatsion-metodologik asos sifatida shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni, ya'ni har bir o'quvchining individual xususiyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlarini inobatga olishni, konstruktivizm o'quvchining bilimni o'z tajribasi asosida mustaqil shakllantirishini, kognitiv yondashuvda esa aqliy jarayonlarni rivojlantirish, tanqidiy va ijodiy fikrlashga yo'naltirishni taqozo etadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tarbiya media madaniyati va raqamli savodxonlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Uyg'unlik tamoyili metodologik asos sifatida an'anaviy qadriyatlar bilan zamonaviy yondashuvlarning uyg'unligi qarama-qarshi emas, balki bir-birini to'ldiruvchi jarayon sifatida qaraladi. Metodologik tamoyillar merosiyning davomiyligi (transsendental yondashuv) orqali o'tmish qadriyatlarini zamonga mos holatda saqlab qolishni, moslashuvchanlik orqali tarbiya tizimining doimiy o'zgaruvchan jamiyatga moslashuvchan bo'lishini, uzluksizlik va uzviylik orqali esa tarbiyaning bolalikdan boshlab umr bo'yi davom etishini belgilaydi.

## TAHLIL VA NATIJALAR

Tarbiya – bu inson shaxsining shakllanishi va rivojlanish jarayoni bo'lib, u jamiyatning tarixiy, ijtimoiy, madaniy va axloqiy qadriyatlari bilan chambarchas bog'liq. Tarbiya ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida har bir davrda o'ziga xos shakl va mazmunga ega bo'lgan. An'anaviy tarbiyaviy qadriyatlar, ya'ni kattaga hurmat, halollik, mehnatsevarlik, ota-onaga sadoqat, vatanparvarlik va boshqalar uzoq yillar davomida millatimizning ma'naviy tayanchi bo'lib xizmat qilgan. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar esa bolalar va yoshlarni mustaqil fikrlashga, kreativlikka, ijtimoiy faollikka va hayotiy kompetensiyalarni egallashga yo'naltiradi. Bugungi kunda konstruktivizm, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, inkluziv ta'lim, interfaol metodlar va raqamli texnologiyalardan foydalanish kabi yondashuvlar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan qarganda, tarbiya sohasida an'anaviy qadriyatlar bilan zamonaviy yondashuvlarni uyg'unlashtirish dolzarb masala hisoblanadi, chunki faqat an'anaviy qadriyatlarga tayanish o'quvchi yoki talabaning zamonaviy jamiyatda raqobatbardosh bo'lishiga yetarli emas, faqat zamonaviy metodlarga suyanish esa shaxsni o'z milliy ildizlaridan uzib qo'yishi mumkin. Shu sababli tarbiya jarayonida o'tmishdan kelayotgan ma'naviy qadriyatlar zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan uyg'unlashtirilishi kerak. Tarbiya ijtimoiy-madaniy hodisa sifatida jamiyatning madaniy merosini saqlab qolish va uni keyingi avlodga yetkazishda muhim vosita hisoblanadi. An'anaviy qadriyatlar millatning ruhiy tayanchi bo'lsa, zamonaviy pedagogik yondashuvlar shaxsning intellektual va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlovchi mexanizmdir. Ularning uyg'unligi orqali shaxsda sog'lom dunyoqarash, kuchli ichki motivatsiya, ijtimoiy faollik va milliy g'urur shakllanadi, bu esa o'z navbatida barkamol avlodni tarbiyalashning eng samarali yo'li hisoblanadi.

## XULOSA VA TAKLIFLAR

Tarbiya – bu nafaqat shaxsning kamol topish jarayoni, balki jamiyatning ma'naviy-axloqiy asoslarini mustahkamlovchi ijtimoiy-madaniy hodisadir. U asrlar davomida xalqning urf-odatlarini, an'anaviy qadriyatlarini, e'tiqodlari va hayot tarzi bilan shakllangan. Shu bilan birga, zamonaviy davrda ta'lim-tarbiya tizimida innovatsion va ilmiy yondashuvlar tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy qadriyatlar – bu xalqning tarixiy tajribasiga asoslangan axloqiy-me'yoriy tizim bo'lib, tarbiyada ota-ona hurmati, kattalarga hurmat, halollik, mehnatsevarlik va vatanparvarlik kabi fazilatlarini shakllantirishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar esa bolaning shaxsiy ehtiyojlari, qobiliyatlari, erkin fikrlashi, kreativligi va tanqidiy tafakkurini rivojlantirishni nazarda tutadi. Bugungi kunda konstruktivizm, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim va STEAM yondashuvi kabi uslublar pedagogik jarayonning ajralmas qismiga aylanmoqda. Shunday ekan, tarbiya jarayonida an'anaviy qadriyatlar va zamonaviy pedagogik yondashuvlarning uyg'unligi o'ta muhimdir. An'anaviylik insonning ichki dunyosini boyitib, ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirsa, zamonaviy metodlar esa shaxsning erkin, ongli va ijodkor bo'lib yetishishiga yo'l ochadi. Bu ikki yondashuvning uyg'unligi tarbiyada mukammal natijalarga erishish, sog'lom jamiyatni barpo etish va har tomonlama barkamol avlodni voyaga yetkazishda muhim o'rin tutadi. Shu sababli, tarbiya jarayonida milliy qadriyatlarga sodiqlikni saqlagan holda, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni maqsadli va puxta o'ylangan tarzda joriy etish bugungi ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri bo'lishi lozim.

### Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Turakulovna M. F., Qizi M. M. M. Competence of the educator in the organization of visual activities // International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences. – 2021. – T. 1. – №. 2. – S. 100-103.
2. Muhammadiyeva F. T. Technology familiarization of preschoolers with various materials through cognitive research activities // European Research. – T. 1. – S. 75.



3. Turakulovna M. F. Maktabgacha ta'limda texnologiya ta'limi: bolalarga artefaktlardan foydalanish va yaratish imkoniyatlarini ta'minlash / Muhammadiyeva Feruza Turakulovna, Termiz davlat pedagogika instituti, Maktabgacha ta'lim nazariyasi kafedrası o'qituvchisi // Образование и инновационные исследования. Xalqaro ilmiy-metodik jurnal. – 2023. – №. 2. – S. 180-182.
4. Cho'tbayeva Aziza. Bolalar adabiyoti nafasat tarbiyasining asosiy vositasi sifatida / Cho'tbayeva Aziza, Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi, Termiz davlat universiteti Pedagogika instituti // Научно-практическая конференция. – 2022. – S. 1122-1124.
5. Muhammadiyeva F. The role of pedagogical workers of the preschool educational organization in social activities with children // International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 4. – S. 94-96.
6. Muhammadiyeva F., Muyassar E. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning xotirasini kuchaytirish usullari // Journal of New Century Innovations. – 2023. – T. 28. – №. 5. – S. 54-59.
7. Muhammadiyeva F. Maktabga tayyorlov guruhları tarbiyalanuvchilarini milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash yo'llari // Interpretation and Researches. – 2023. – T. 2. – №. 1.
8. Muhammadiyeva F. The role of educators of the preschool educational organization in social activities with children // International Bulletin of Applied Science and Technology. – 2022. – T. 2. – №. 10. – S. 225-227.
9. Muhammadiyeva F. As a factor of education-socialization // Web of Scientist: Международный научный исследовательский журнал. – 2023. – T. 4. – №. 4. – S. 427-442. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/M9KQ>
10. Muxabbat Berdieva, Feruza Muhammadiyeva, Malika Jumaeva, Lola O'tasheva. Beneficial effect of walnuts on brain activity // BIO Web Conferences. – 2024. – S. 1-9.
11. Muhammadiyeva Feruza To'raqulovna. Fundamentals of the formation of the competence of social development of educators of the preschool educational organization // Экономика и социум. – 2024.
12. Чориева С. Ч. и др. Игра как ведущая деятельность ребенка дошкольного возраста // Gospodarka i Innowacje. – 2024. – T. 48. – S. 138-140.
13. Чориева С. Ч. Умение учителя использовать современные образовательные технологии при подготовке учащихся к педагогической деятельности на основе образовательных ценностей // Экономика и социум. – 2024. – №. 10-2 (125). – S. 998-1001.
14. Choriyeva S. C. Talabalarni ta'limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlashni rivojlantirish tizimi // Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 4 (Special). – S. 1177-1181.
15. Choriyeva S. Maktabgacha ta'lim tizimida ta'lim samaradorligini oshirishning muammo va yechimlari // Физико-технологическое образование. – 2022. – №. 4.
16. Choriyeva S. Didactic opportunities of the national curriculum for mother tongue and reading literacy in primary schools // Conferencea. – 2022. – S. 527-529.



- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari



# AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

**Mas'ul muharrir:** Ramzidin Ashurov

**Ingliz tili muharriri:** Murod Xoliyorov

**Musahhih:** Alibek Zokirov

**Sahifalovchi va dizayner:** Iskandar Islomov

---

**2025. №9**

---

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.  
**Litsenziya raqami: № 136361.**

**Manzilimiz:** Toshkent shahar, Yunusobod tumani  
19-mavze, 17-uy.